

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 09028-24/2018-ERU

V Jihlavě dne 21. května 2019

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti Amper Market, a.s., se sídlem Na Poříčí 1046/24, 110 00 Praha 1 – Nové Město, IČ: 241 28 376 (dále též „účastník řízení“), zastoupené společností Doucha Šikola advokáti s.r.o., se sídlem Mezibranská 579/7, 110 00 Praha 1 – Nové Město, IČ: 044 42 687, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 09028-16/2018-ERU ze dne 22. ledna 2019 (sp. zn. OSR-09028/2018-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle § 23 odst. 11 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), rozhodl ve **výroku I.** o tom, že účastník řízení spáchal 8 přestupků podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, ve znění účinném do 5. června 2017, neboť jako držitel licence pro obchod s elektřinou při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění změny dodavatele elektřiny ve vztahu ke 4 odběrným místům zákazníka Městyse Višňové uvedl v informačním systému operátora trhu nepravdivé informace ohledně uzavření smlouvy o dodávkách elektrické energie, resp. existence písemného vyjádření zákazníka ohledně změny dodavatele, ve **výroku II.** rozhodl o tom, že účastník řízení spáchal přestupek podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 31. prosince 2016, tím, že užil agresivní obchodní praktiku vůči spotřebiteli panu [REDAKCE], a ve **výroku III.** rozhodl o tom, že účastník řízení spáchal přestupek podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 31. prosince 2016, tím, že užil agresivní obchodní praktiku vůči spotřebiteli panu [REDAKCE], za což mu byla ve **výroku IV.** uložena úhrnná pokuta ve výši 200 000 Kč a dále mu byla ve **výroku V.** uložena povinnost k úhradě nákladů řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozklad společnosti Amper Market a.s., se sídlem Na Poříčí 1046/24, 110 00 Praha 1 – Nové Město, IČ: 241 28 376, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 09028-16/2018-ERU ze dne 22. ledna 2019 (sp. zn. OSR-09028/2018-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Průběh správního řízení

Energetický regulační úřad zahájil dne 20. září 2018 na základě vlastních zjištění správní řízení z moci úřední ve věci možného spáchání osmi přestupků podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona a dvou přestupků podle zákona o ochraně spotřebitele. V oznámení o zahájení řízení byl účastník řízení poučen o možnosti navrhnout důkazy či činit jiné návrhy, vyjádřit se k podkladům a vyjádřit své stanovisko. Energetický regulační úřad v rámci oznámení dále vyjmenoval důkazy, které ve věci shromáždil.

Dne 1. listopadu 2018 obdržel správní orgán vyjádření, ve kterém účastník řízení uvedl, že do odběrných míst městyse Višňové dodával elektřinu na základě Smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny pro hladinu NN ze dne 8. prosince 2014 uzavřené se společností EPK Trade s.r.o., se sídlem Brněnská 3883/48, 695 01 Hodonín, IČ: 032 02 950, a to v období od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2015, přičemž společnost EPK Trade s.r.o. v tomto vztahu vystupovala jako zprostředkovatel, který zprostředkoval dodávku elektřiny účastníkem řízení jako dodavatelem (obchodníkem s elektřinou) do sjednaných odběrných míst. Vzhledem k tomu, že společnost EPK Trade s.r.o. opakovaně účastníkovi řízení neuhradila sjednané zálohové platby za sdružené služby dodávky elektřiny, a to ani po opakovaných výzvách, přerušil účastník řízení této společnosti dodávku elektřiny a následně v období prosince 2015 dodával elektřinu zákazníkům přímo, aby zabránil jejich odpojení od elektřiny. Následně ode dne 3. prosince 2015 rozesílala společnost Energie pod kontrolou, o.p.s., se sídlem Brněnská 3883/48, 695 01 Hodonín, IČ: 292 83 272, která je propojená se společností EPK Trade s.r.o., zákazníkům „Oznámení o zasmluvnění dodávek a o cenách spotřebovávané elektrické energie a zemního plynu pro období od 1. ledna 2016 do 31. prosince 2019“ (dále jen „Oznámení o zasmluvnění dodávek“), v němž bylo zákazníkům sděleno, že společnost Energie pod kontrolou, o.p.s., uzavřela jménem zákazníků a na jejich účet Smlouvy o sdružených službách dodávky elektrické energie a zemního plynu s vybraným dodavatelem, kterým byla společnost Energie Pro s.r.o., se sídlem U Sluncové 666/12a, 180 00 Praha 8 – Karlín, IČ: 247 01 921.

Účastník řízení dále uvedl, že společnost Energie Pro s.r.o. již dne 26. listopadu 2015 požádala v systému operátora trhu v rozporu s právními předpisy o registraci své osoby jako dodavatele elektřiny s termínem zahájení dodávky k 11. prosinci 2015, a to pro [REDAKCE] odběrných míst, do kterých dle platně uzavřených smluv se zákazník měl až do 31. prosince 2015 zajišťovat sdružené služby dodávky elektřiny účastník řízení, přičemž útoky spočívající v podávání nezákonných žádostí o změnu dodavatele pokračovaly až do června 2016. Vzhledem k tomu, že ve smlouvách rozesílaných zákazníkům v Oznámení o zasmluvnění dodávek bylo jako datum zahájení dodávky uvedeno datum 1. ledna 2016, zatímco žádost o přeregistraci místa byla podaná již v listopadu 2015 s termínem zahájení dodávky k 11. prosinci 2015, bylo ze strany společnosti Energie Pro s.r.o. nutné doložit další smlouvy, kterými by se tato společnost snažila ospravedlnit nezákonnou přeregistraci odběrných míst zákazníků již v listopadu 2015. Za tímto účelem byly společností Energie Pro s.r.o. ve správních a soudních řízeních předloženy smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, datované k 5. říjnu 2015 s termínem zahájení dodávky k 11. prosinci 2015, avšak o uzavření smluv ze dne 5. října 2015 nebyli jednotliví zákazníci žádným způsobem informováni. Dle názoru účastníka řízení byly tyto smlouvy uzavírány až dodatečně a bylo

s nimi záměrně manipulováno, přičemž to, zda byly tyto smlouvy mezi společností Energie Pro s.r.o. a zákazníky platně uzavřeny a zda právní vztah mezi společností Energie Pro s.r.o. a zákazníky vůbec vznikl, je v současnosti předmětem soudního řízení.

Účastník řízení dále uvedl, že se v této náročné situaci snažil nezákonným přeregistracím v zájmu zákazníků bránit a žádal tedy o pozastavení procesu změny dodavatele, a to pro každé odběrné místo jednotlivě. U odběrných míst, u nichž účastník řízení nestihl přeregistraci zabránit, což byl i případ zákazníka Městyse Višňové, pak v důsledku nezákonné činnosti společnosti Energie Pro s.r.o. došlo ke změně dodavatele, kdy společnost Energie Pro s.r.o. do těchto odběrných míst dodávala elektřinu do doby, než účastník řízení požádal o změnu dodavatele zpět na svoji osobu. Zpětný převod odběrných míst provedl účastník řízení v dobré víře s úmyslem chránit zákazníka před nezákonnými praktikami společnosti Energie Pro s.r.o.

K podezření z užití nekalé obchodní praktiky vůči zákazníkům panu [REDAKCE] a panu [REDAKCE] potom účastník řízení uvedl, že vzhledem ke skutečnosti, že zálohy za sdružené služby dodávky elektřiny do odběrných míst uvedených zákazníků nebyly ze strany společnosti EPK Trade s.r.o. uhrazeny ani po opakovaném upozornění, rozhodl se účastník řízení přerušit společnosti EPK Trade s.r.o. dodávku a po období měsíce prosince 2015 dodávat elektřinu přímo konečným zákazníkům a tím zabránit tomu, aby těmto zákazníkům vznikla významná škoda. Za dodávku elektřiny v měsíci prosinci 2015 vystavil účastník řízení panu [REDAKCE] fakturu na částku [REDAKCE] Kč, k vystavení této faktury však došlo z důvodu administrativní chyby, přičemž ještě téhož dne byl vystaven dobropis na tutéž částku. Panu [REDAKCE], vůči kterému účastník řízení vystupoval jako nepřikázaný jednatel podle § 3007 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), potom účastník řízení účtoval fakturou účelně vynaložené náklady. Účastník řízení také namítl, že jak pan [REDAKCE], tak pan [REDAKCE] jsou v řízení před Energetickým regulačním úřadem zastoupeni stejným právním zástupcem, který zastupuje společnost Energie Pro s.r.o., přičemž pan [REDAKCE] je i jinak osobně propojen se „skupinou EPK“, resp. společností Energie Pro s.r.o., když účelem podávání podnětů těmito zákazníky tedy nebylo uspokojování výhradně vlastní soukromé potřeby zákazníka, ale vedení konkurenčního boje proti účastníkovi řízení, z tohoto důvodu jejich jednání nemůže požívat ochrany náležející spotřebitelům.

Účastník řízení dále uvedl, že jeho jednáním nedošlo k porušení ani ohrožení žádných zájmů chráněných zákonem a nemohlo tak dojít k naplnění materiální stránky žádného z vytýkaných přestupků.

Účastník řízení v rámci svého vyjádření také požádal o nařízení ústního jednání, přičemž tato žádost byla usnesením č. j. 09028-11/2018-ERU ze dne 7. listopadu 2018 zamítnuta. O rozkladu proti tomuto usnesení Rada rozhodla samostatným rozhodnutím.

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 09028-16/2018-ERU ze dne 22. ledna 2019 byl účastník řízení ve výroku I. uznán vinným ze spáchání 8 přestupků podle § 91 odst. 5 písm. d) energetického zákona, ve znění účinném do 5. června 2017, kterých se dopustil tím, že jako držitel licence pro obchod s elektřinou při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění změny dodavatele elektřiny ve vztahu ke 4 odběrným místům

zákazníka Městysse Višňové uvedl v informačním systému operátora trhu nepravdivé informace, ve výroku II. byl uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 31. prosince 2016, kterého se dopustil tím, že užil agresivní obchodní praktiku vůči spotřebiteli panu [REDAKCE], a ve výroku III. byl uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 odst. a) zákona o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 31. prosince 2016, kterého se dopustil tím, že užil agresivní obchodní praktiku vůči spotřebiteli panu [REDAKCE]. Za tyto přestupky mu byla ve výroku IV. uložena úhrnná pokuta ve výši 200 000 Kč a dále povinnost k úhradě nákladů řízení.

V rozhodnutí Energetický regulační úřad popsal skutkový stav, který vzal za zjištěný, přičemž po posouzení věci dospěl k závěru, že jednáním účastníka řízení došlo u všech přestupků k naplnění jak formálních znaků, tak i znaku materiálního.

Účastník řízení dodával do těchto odběrných míst elektřinu na základě smlouvy s EPK Trade s.r.o., kterou ukončil k 30. listopadu 2015. V případech porušení energetického zákona účastník řízení v rozporu s § 30 odst. 2 písm. n) energetického zákona sdělil operátorovi trhu nepravdivé informace, že měl se zákazníkem ve vztahu k dotčeným odběrným místům uzavřeny smlouvy o dodávkách elektřiny a že disponuje jeho písemným vyjádřením, ze kterého je zřejmé, že tento zákazník hodlá změnit dodavatele elektřiny. Dle výpisu ze systému operátora trhu byl účastník řízení dodavatelem městysse Višňové v předmětnou dobu od 1. do 10. prosince 2015, od 22. prosince 2015 do 19. ledna 2016 a od 21. ledna do 18. května 2016. Žádost o změnu dodavatele podal mj. 6. ledna 2016, přičemž 9. ledna 2016 ji potvrdil, když zároveň uvedl, že disponuje písemným vyjádřením zákazníka, že tento hodlá změnit dodavatele. S městyssem Višňové přitom účastník řízení neuzavřel žádnou smlouvu s předmětem dodávky elektřiny. Uvedeným písemným potvrzením pak účastník řízení disponoval až s datem 22. února 2017.

V případech porušení zákona o ochraně spotřebitele se jednalo o užití agresivní obchodní praktiky, kdy účastník řízení požadoval po dotčených spotřebitelích platby za sdružené služby dodávky elektřiny, které jim dodal v prosinci 2015 i přesto, že si je od něj tyto spotřebitelé neobjednali, resp. nebyli s ním ve smluvním vztahu. Ohledně pana [REDAKCE] správní orgán konstatoval, že tvrzení účastníka řízení, že k vystavení faktury na vyúčtování dodávky došlo administrativní chybou a že téhož dne byl vystaven dobropis faktury, nemůže zprostit účastníka řízení odpovědnosti za přestupek, neboť ze spisového materiálu je zřejmé, že pan [REDAKCE] tuto fakturu obdržel a kontaktoval účastníka řízení s tím, že fakturu platit nehodlá, přičemž až téměř měsíc po jejím vystavení byl teprve pan [REDAKCE] informován o jejím stornování. Zároveň Energetický regulační úřad dospěl k závěru, že účastník řízení nejednal v rámci zajištění dodávek elektřiny panu [REDAKCE] jako nepřikázaný jednatel. Ve vztahu k zákazníkovi panu [REDAKCE] potom správní orgán taktéž dospěl k závěru, že jednání účastníka řízení nelze posoudit jako nepřikázané jednatelství podle občanského zákoníku, neboť k tomu nebyly splněny všechny zákonné podmínky.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 09028-16/2018-ERU ze dne 22. ledna 2019, které bylo účastníkovi řízení doručeno dne 23. ledna 2019, podal účastník řízení dne 7. února 2019 rozklad, a to proti všem jeho výrokům.

Účastník řízení namítá, že jeho jednáním nedošlo k naplnění materiální stránky žádného z vytykaných přestupků, jelikož Energetický regulační úřad pomínil skutečnost, že právo zákazníka na uskutečnění změny dodavatele nebylo znemožněno jednáním účastníka řízení, nýbrž koordinovaným postupem společností Energie pod kontrolou, o.p.s., a Energie Pro s.r.o. Účastník řízení postupoval zcela ve prospěch zákazníků – spotřebitelů, neboť bránil neoprávněné registraci odběrných míst v systému operátora trhu, která probíhala na základě podvodně uzavřených smluv bez vědomí jednotlivých zákazníků. Účastník řízení také opakovaně poukázal na vztahy mezi společnostmi Energie pod kontrolou, o.p.s., a Energie Pro s.r.o., které zjevně jednaly ve shodě a spáchaly na dotčených zákaznících podvod, přičemž součástí smluvních podmínek ve vztahu k zákazníkům byly smluvní sankce, které bránily zákazníkům standardně právní vztah ukončit. Dále účastník řízení poukázal na propojenost společností EPK Trade s.r.o. a Energie Pro s.r.o., které jednaly ve shodě za účelem spáchání podvodu na zákaznících a vyvedení majetku do společnosti Energie Pro s.r.o.

Dále účastník řízení namítá, že nikdy netvrdil, že smlouvu se společností EPK Trade s.r.o. vypověděl ke dni 1. prosince 2015, jak uvedl správní orgán v napadeném rozhodnutí. K výpovědi smlouvy nikdy nedošlo, této společnosti byla pouze k 1. prosinci 2015 přerušena dodávka elektřiny.

Podle názoru účastníka řízení se z jeho strany nemohlo jednat o agresivní obchodní praktiku, neboť účastník řízení svobodně vůli zákazníků žádným způsobem nebránil, ani žádným způsobem nenutil zákazníky k uzavření smlouvy.

Účastník řízení také rozporuje závěr správního orgánu, že se v případě zákazníků [REDAKCE] a [REDAKCE] jednalo o spotřebitele. Účastník řízení má naopak za to, že těmto osobám nelze ochranu spotřebitele přiznat, neboť byli propojeni se skupinou Energie pod kontrolou, o.p.s., a Energie Pro s.r.o., a nejednali tak výlučně ve svém vlastním zájmu, nýbrž v zájmu jiného podnikatele s cílem zlikvidovat nežádoucí konkurenci.

Trestání účastníka řízení za vytykané přestupky by podle jeho názoru bylo v rozporu s ústavním právem na řádný zákonný a spravedlivý proces a principem subsidiarity trestní represe a také popřením zásad, na kterých stojí právní stát.

Z výše uvedených důvodů účastník řízení navrhl, aby Rada napadené rozhodnutí zrušila a správní řízení zastavila.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla Rada Energetického regulačního úřadu tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), platí, že odvolací orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu. Rada tudíž obecně musí plně přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí i jeho věcnou správnost, a to z úřední povinnosti.

Po posouzení věci se Rada ztotožnila se závěry prvostupňového správního rozhodnutí a konstatovala, že napadené rozhodnutí vychází z řádně zjištěného skutkového stavu a je založeno na řádném právním posouzení, přičemž závěry o spáchání přestupků účastníkem řízení i výše uložené sankce jsou dostatečně odůvodněny.

Z podaného rozkladu je zřejmé, že účastník řízení nerozporuje zjištěný skutkový stav, tedy že z jeho strany došlo k naplnění formální stránky skutkových podstat všech vytýkaných přestupků. Uvádí především důvody, které podle jeho názoru způsobují absenci materiální stránky přestupků, tedy že jeho jednání nebylo s ohledem na okolnosti společensky škodlivé. Rada se s touto námitkou účastníka řízení neztotožňuje, kdy naopak plně souhlasí se závěry, ke kterým v tomto ohledu dospěl správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí. Ten se v odůvodnění velmi podrobně zabýval otázkou, zda jednání účastníka řízení ohrožovalo nebo poškozovalo zájem společnosti a zda tedy došlo k naplnění materiálního znaku u všech vytýkaných přestupků.

Předně platí, že účastník řízení nemůže svoji odpovědnost za protiprávní chování, kterého se dopustil, omluvit poukázáním na protiprávní jednání jiných osob. Jak je zřejmé z vyjádření účastníka řízení, většina jeho námitek spočívá v kritice jednání jiných subjektů, zejména společnosti Energie pod kontrolou, o.p.s., a Energie Pro s.r.o. Posouzení jednání těchto subjektů však není předmětem tohoto správního řízení. Ani účastníkem tvrzené protiprávní jednání těchto společností jej nemůže zbavit odpovědnosti za jeho vlastní protiprávní jednání, které bylo ve správním řízení bez důvodných pochybností prokázáno.

Rada nesouhlasí ani s tvrzením účastníka řízení, že jednal v zájmu a ve prospěch zákazníků, kterým hrozilo přerušení dodávek elektřiny. Naopak s ohledem na všechny skutečnosti, které byly v tomto řízení prokázány, lze bez důvodných pochybností učinit závěr, že jednání účastníka řízení nebylo primárně vedeno úmyslem ochránit zákazníky před újmou, ale i vlastním zájmem podnikatelským. Pokud by totiž účastník řízení chtěl skutečně postupovat tak, aby chránil především zájmy konečných zákazníků – spotřebitelů, upozornil by je na skutečnost, že společnost EPK Trade s.r.o. nehradí sjednané zálohy a že tedy reálně hrozí možnost přerušení dodávky elektřiny. Je zřejmé, že účastník řízení měl dostatek času, aby jednotlivé zákazníky kontaktoval s nabídkou dohody o dalším postupu, neboť s ohledem na výši nezaplacených záloh o skutečnosti, že společnost EPK Trade s.r.o. neplní své závazky, věděl již delší dobu. V takovém případě by si potom zákazníci byli schopni zajistit dodávky elektřiny u jiného dodavatele, případně sjednat smlouvu přímo s účastníkem řízení. Ze strany účastníka však ani v jednom případě neproběhl žádný pokus jakýmkoliv způsobem dotčené zákazníky kontaktovat, místo toho se účastník řízení stal na základě nepravdivých údajů sdělených operátorovi trhu jejich faktickým dodavatelem, přestože s žádným z nich neměl sjednanou smlouvu a následně po nich také požadoval úhradu za dodávku elektřiny, kterou si u něj neobjednali. Takové jednání lze hodnotit jako protiprávní.

Rada považuje také za správný závěr správního orgánu prvního stupně, že jednání účastníka řízení nelze posoudit jako nepřikázané jednání podle občanského zákoníku, neboť je zřejmé, že k využití tohoto výjimečného institutu nebyly splněny všechny zákonem stanovené podmínky. Předně je třeba konstatovat, že závazek z nepřikázaného jednání není dvoustranným synallagmatickým závazkem spočívajícím v dodávkách určitého zboží a služby a hrazením ceny za tuto dodávku, ale jedná se o právní vztah spočívající v nesení právních následků subjektem, který se vmísil do záležitostí jiné osoby a v poskytnutí náhrady

účelně vynaložených nákladů na zařízení uvedené záležitosti. Na základě právního vztahu založeného nepřikázaným jednáním se tedy lze domáhat náhrady účelně vynaložených nákladů, nevzniká jím však právní vztah dodávky elektřiny (a tudíž ani právo fakturovat za sdružené služby dodávky elektřiny).

Pojmovým znakem tzv. jednání nutného podle § 3007 občanského zákoníku je totiž odvrácení hrozící škody za situace, kdy si jednatel není schopen zajistit souhlas dotčené osoby. Jak již bylo uvedeno výše, účastník řízení měl dostatek času nastalou situaci řešit jiným způsobem, neboť o skutečnosti, že společnost EPK Trade s.r.o. neplní své závazky, věděl již delší dobu, přesto dotčené zákazníky neupozornil, že se chystá společností EPK Trade s.r.o. přerušit dodávku a v důsledku toho hodlá dodávat elektřinu v průběhu měsíce prosince 2015 zákazníkům přímo. Pokud by totiž účastník řízení dotčené zákazníky o nastalé situaci informoval, ti by si mohli svobodně a poměrně snadno sjednat dodávku elektřiny buďto přímo s účastníkem řízení nebo u kteréhokoliv jiného dodavatele. Tím by došlo k vyřešení celé situace bez údajně hrozící škody. Zákazníkům hrozící situace, kterou dle svých slov účastník řízení musel odvracet, měla sice nepochybně původ v jednání společnosti EPK Trade s.r.o., ale nastala v důsledku rozhodnutí účastníka řízení, že do odběrných míst již nebude dodávat elektrickou energii, přičemž se tak rozhodl právě k 1. prosinci 2015. Akutnost této situace tak nastolil zjevně účastník řízení, přičemž své jednání vysvětluje tím, že vlastně k přerušení dodávek elektřiny do odběrných míst nepřistoupil, ale zároveň fakticky přistoupil. Toto nelogické tvrzení vysvětluje účastník řízení tak, že přistoupil k přerušení dodávky elektřiny společností EPK Trade s.r.o., ale přitom nadále elektřinu do odběrných míst dodával, ale konečným zákazníkům.

Pomine-li Rada skutečnost, že lze stěží přerušit dodávku elektřiny do odběrného místa podle § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona a přitom do tohoto odběrného místa nadále bez faktického přerušení elektřinu dodávat, plyne z argumentace účastníka řízení, že si byl celou dobu vědom skutečnosti, že společností EPK Trade s.r.o. není faktickým odběratelem elektřiny v daných odběrných místech, což mu však nezabránilo s touto společností sjednat pro daná odběrná místa Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny pro hladinu NN ze dne 8. prosince 2014. Účastník řízení neměl s dotčenými zákazníky uzavřeny smlouvy podle § 50 odst. 1 či 2 energetického zákona, což ani nepopírá, právním důvodem uskutečňování dodávek do těchto odběrných míst tak zjevně byla jediná smlouva ze dne 8. prosince 2014 uzavřená se zcela jiným subjektem. Dotčení odběratelé v těchto odběrných místech projeví vůli vstoupit do smluvního vztahu ohledně správy svých odběrných míst se společností Energie pod kontrolou, o.p.s., přičemž jakožto odběratel v těchto místech následně vystupovala společnost EPK Trade s.r.o., nikoli tito odběratelé, kteří neměli žádný smluvní vztah s účastníkem řízení.

Podle § 2 odst. 2 písm. a) bod 17. energetického zákona je zákazníkem osoba, která nakupuje elektřinu pro své vlastní konečné užití v odběrném místě. Definice v energetickém zákoně ve znění účinném do 31. prosince 2015 pak v uvedeném ustanovení zněla, že zákazníkem je fyzická či právnická osoba odebírající elektřinu odběrným elektrickým zařízením, které je připojeno k přenosové nebo distribuční soustavě, která nakoupenou elektřinu pouze spotřebovává nebo přeúčtovává. Dle názoru Energetického regulačního úřadu společnost EPK Trade s.r.o. nikdy nenaplňovala zákonné znaky zákazníka podle výše uvedeného ustanovení, a to ani ve znění účinném do 31. prosince 2015, neboť neměla s předmětnými odběrnými místy po věcné stránce nic společného, rozhodně je nevyužívala

k odběru elektřiny z distribuční soustavy pro svou potřebu či pro přeúčtování jinému subjektu. Pokud za takové situace účastník řízení ve vztahu ke společnosti EPK Trade s.r.o. jednal, jako by se jednalo o zákazníka, tj. uzavřel s touto společností nestandardní smluvní vztah, kterým došlo k deformaci smluvních vztahů zajišťování dodávky elektřiny předvídaných energetickým zákonem, tak se jednalo o svobodné rozhodnutí účastníka řízení v rámci jeho smluvní autonomie, které s sebou neslo i příslušné podnikatelské riziko (jak ostatně vyplývá ze skutečnosti, že společnost EPK Trade s.r.o. od zákazníků vybírala platby za dodávky elektřiny, ale vůči účastníkovi řízení byla neplatičem). V kontextu jednání společnosti EPK Trade s.r.o. pak Rada může mít i pochopení pro frustraci účastníka řízení, nicméně to nemění nic na tom, že účastník řízení si byl dobře vědom toho, že uzavřel se společností EPK Trade s.r.o. nestandardní právní vztah a že není smluvním dodavatelem dotčených zákazníků, a nemá proto žádný právní titul k tomu, aby provedl změnu dodavatele (to ostatně zjevně musel vědět již při uzavírání smlouvy s EPK Trade s.r.o.).

Jednání účastníka řízení při provedení změn dodavatele v prosinci 2015 je tedy nutno hodnotit jako snahu chránit své podnikatelské zájmy (nadále uskutečňovat dodávky zákazníkům za současného ukončení právního vztahu s EPK Trade s.r.o.), zároveň do určité míry jako legitimní obranu proti dalšímu poškozování svého podnikání proti společnosti EPK Trade s.r.o. Takové jednání by bylo pochopitelné ve vztahu k uvedené společnosti, nicméně nelze jím zároveň ospravedlňovat protiprávní jednání ve vztahu k odběratelům. Účastník řízení mohl ukončit smluvní vztah se společností EPK Trade s.r.o. a vymáhat neuhrazené pohledávky, uvedené ho však neospravedlňovalo k tomu, aby bez existence projevené vůle odběratelů vystupoval ve vztahu k nim jako obchodník.

Rada se dále zabývala námitkou, že správní orgán nesprávně uvedl ve svém rozhodnutí, že účastník řízení smlouvu s firmou EPK Trade s.r.o. vypověděl, avšak ve skutečnosti došlo k přerušení dodávky elektřiny. K této námitce Rada konstatuje, že je nutno přisvědčit účastníkovi řízení, že správní orgán v napadeném rozhodnutí uvedl, že ze strany účastníka řízení došlo k vypovězení smlouvy, když se ve skutečnosti mělo jednat o přerušení dodávky. Rada však dále konstatuje, že správní orgán v napadeném rozhodnutí velmi podrobně popsal zjištěný skutkový stav, včetně důkazů, ze kterých vycházel, přičemž odůvodnění tvoří jednotný logicky uspořádaný a vnitřně nerozporný celek, a proto nemůže ani případné nesprávné uvedení slovního spojení „vypovězení smlouvy“ namísto „přerušení dodávky“ mít vliv na správnost a zákonnost napadeného rozhodnutí. Uvedená skutečnost ostatně plyne z toho, že nebylo jednoznačně vysvětleno a doloženo, k jakému právnímu jednání došlo vůči společnosti EPK Trade s.r.o. před 1. prosincem 2015, nicméně podstatná je skutečnost, že z toho účastník řízení dovozoval právo vystupovat vůči dotčeným odběratelům jakožto jejich dodavatel.

Účastník řízení dále v rozkladu uvedl, že právo zákazníků na volbu dodavatele bylo omezeno, s čímž se Rada taktéž neztotožňuje. Předně je třeba konstatovat, že tito zákazníci neměli sjednanou smlouvu ve smyslu § 50 odst. 1 či 2 s žádným obchodníkem, neboť přenechali správu svých odběrných míst společnosti Energie pod kontrolou, o.p.s., a jakožto dodavatel ve vztahu k odběrným místům vystupoval účastník řízení (ale bez smlouvy se skutečnými odběrateli) a jakožto zákazník společnost EPK Trade s.r.o. Bylo to důsledkem naprostého pokřivení standardních právních vztahů ve smyslu energetického zákona, které již Rada popsala výše, a na němž se účastník řízení taktéž podílel, a to až do doby, než realizace těchto vztahů pro něj začala představovat finanční ztrátu. Jelikož vlastníci

či uživatelé odběrných míst (přičemž své vlastnické ani užívací právo zjevně na žádný subjekt nepřevodili) neměli sjednanu smlouvu ve smyslu § 50 odst. 1 a 2 energetického zákona, mohli si takovou smlouvu svobodně sjednat s jakýmkoliv obchodníkem, pokud by se dozvěděli, že dojde k přerušení dodávek. Tento obchodník by pak požádal o provedení změny dodavatele v odběrném místě na základě takto uzavřené smlouvy, nikoliv bez ní, jak to učinil účastník řízení. V daném případě se ze strany účastníka řízení tedy nejednalo o odvracení škody hrozící odběratelům, ale o snahu nadále si je jako odběratele udržet.

Za spekulativní pak Rada označuje námitky účastníka řízení ohledně hrozících sankcí odběratelům ze strany společností EPK Trade s.r.o. či Energie pod kontrolou, o.p.s. Odběratelé měli se společností Energie pod kontrolou, o.p.s., uzavřeny smlouvy o správě jejich odběrných míst, nikoliv smlouvu ve smyslu § 50 odst. 1 a 2 se společností Energie Pro s.r.o., kterou uzavřela společnost EPK Trade s.r.o., která ovšem sama vystupovala jako odběratel. Rada má za zřejmé, že skutečným odběratelům povinnost hradit smluvní sankce nehrozila, neboť se společností Energie Pro s.r.o. nebyli v žádném smluvním vztahu. Navíc je zřejmé, i z popisu obsahu dotčených všeobecných smluvních podmínek v rozkladu účastníka řízení, že se jedná o smluvní podmínky vymykající se úpravě energetického zákona (zejména § 11a), které by zkracovaly odběratele prakticky na veškerých právech, které jim vůči dodavateli z energetického zákona plynou. Taková ujednání by byla zjevně nepřiměřená ve smyslu § 1814 občanského zákoníku, a proto by k nim v souladu s § 1815 nebylo přihlíženo.

Rada dále neshledala jako důvodnou ani námitku, že zákazníkům panu [REDAKCE] a panu [REDAKCE] nelze přiznat ochranu spotřebitele, neboť nejednali ve svém vlastním zájmu, nýbrž v zájmu jiného podnikatele poškodit konkurenci. Účastník řízení dovozuje propojení zákazníků pana [REDAKCE] a pana [REDAKCE] se společnostmi Energie pod kontrolou, o.p.s., a Energie Pro s.r.o. z toho, kým byli zastoupeni v jiném řízení, v případě pana [REDAKCE] potom také z adresy jeho bydliště, která je stejná jako adresa zaměstnankyně obou výše uvedených společností. V této souvislosti považuje Rada za nutné uvést, že pro posouzení statusu zákazníků není rozhodné, kým se nechali v rámci správního řízení zastoupit, když se následně bránili praktikám účastníka řízení, stejně jako nepřisluší Radě hodnotit, proč sporné řízení s dodavatelem iniciovali. Ani případné osobní propojení těchto zákazníků s uvedenými společnostmi nemůže mít vliv na jejich postavení jako spotřebitelů. Z podkladů založených ve spise jednoznačně vyplývá, že jak pan [REDAKCE], tak pan [REDAKCE] jsou fyzické osoby, které při obstarávání dodávek elektrické energie nejednaly v rámci své podnikatelské činnosti, ani v rámci samostatného výkonu povolání.

V dané věci ani účastník řízení netvrdí, že by snad pan [REDAKCE] či pan [REDAKCE] byli podnikateli, přičemž není možno dovodit ani to, že by se na výkonu podnikatelské činnosti společnosti EPK Trade s.r.o. podíleli. Ze skutečnosti, že v rámci určitých procesních řízení mohou mít tito zákazníci obdobné zájmy jako společnost EPK Trade s.r.o. a jsou zastoupeni stejnou právní zástupkyní, neplyne jakýkoliv hmotněprávní vztah mezi nimi v jakémkoliv ohledu, natož pak v rovině výkonu podnikání. Tito zákazníci iniciovali u Energetického regulačního úřadu v minulosti sporná řízení ve smyslu § 141 správního řádu ohledně otázky, zda mezi nimi a účastníkem řízení byl právní vztah dodávky elektřiny, což vyplývalo ze skutečnosti, že jim účastník řízení platbu za dodávku elektřiny vyúčtoval. Pokud u pana [REDAKCE] nad rámec právního zastupování účastník řízení poukazoval na skutečnost, že má stejnou adresu bydliště jako zaměstnankyně EPK Trade s.r.o. paní [REDAKCE],

tak to stěží může mít vliv na to, že ve vztahu k dodávkám elektřiny je pan [REDAKCE] spotřebitelem. Účastník řízení ostatně nepřiléhavě poukazuje na to, že uvedení odběratelé neuspokojují své soukromé potřeby zákazníků, ale argumentuje takto ve vztahu k jejich jednání ve správním řízení, nikoliv ve vztahu k dodávkám elektřiny, když právě dodávkový vztah je podstatou jak vedeného řízení, tak se od něj odvíjí jejich postavení jakožto spotřebitelů. Nadto účastník řízení zamlžuje skutečnost, že u těchto zákazníků požádal o změnu dodavatele, aniž by s nimi měl uzavřenou smlouvu o dodávce elektrické energie, tj. mezi ním a zákazníky neproběhl kontraktační proces, při kterém mohl účastník řízení kvalifikovaně projevit, zda je považuje za spotřebitele či nikoliv.

K výši uložené pokuty potom Rada uvádí, že správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí vyložil, jakými úvahami se zabýval, k jakým okolnostem přihlédl a jak tyto skutečnosti vyhodnotil. Nutno také uvést, že výše uložené pokuty odpovídá správní praxi Energetického regulačního úřadu ve vztahu k příslušným přestupkům a je přiměřená závažnosti vytýkaného jednání.

V kontextu výše uvedených závěrů je třeba hodnotit námitky účastníka řízení ohledně neexistence společenské škodlivosti jeho jednání. Pokud se jedná o porušení § 30 odst. 2 písm. n) energetického zákona, dle něhož je obchodník s elektřinou „*při provádění úkonů nezbytných k uskutečnění volby nebo změny dodavatele elektřiny uvádět pravdivé a úplné informace*“, vyplývá typová společenská škodlivost takového jednání z toho, že úkony vůči operátorovi trhu při změně dodavatele provádí standardně obchodník s elektřinou, který k tomu musí disponovat určitým oprávněním, tj. zejména být ve smluvním vztahu s předmětem dodávky elektřiny se zákazníkem (příčemž své oprávnění za zákazníka při změně dodavatele jednat dokládá standardně plnou mocí). V rámci postupů podle vyhlášky č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, ve znění pozdějších předpisů, které popsal prvostupňový správní orgán v napadeném rozhodnutí, má operátor trhu omezenou možnost v reálném čase ověřit pravdivost informací, které mu jednotliví obchodníci předkládají. Pokud účastník řízení se zákazníky neměl uzavřenu smlouvu, ani nedisponoval jejich vyjádřením ve vztahu ke změně dodavatele, uváděl zjevně nepravdivé informace. Jimi přitom docílil provedení změny dodavatele bez existence smluvního vztahu s odběratelem, tj. právě následku, jemuž se má ustanovením § 30 odst. 2 písm. n) energetického zákona předcházet. Učinil tak přitom úmyslně a cíleně.

Ve vztahu k agresivním obchodním praktikám Rada uvádí, že poskytování nevyžádaného plnění obchodníky odběratelům je třeba hodnotit ve vztahu k charakteru trhu s energiemi, kdy odběratelé mají možnost v jednom okamžiku odebírat elektřinu a plyn toliko od jediného dodavatele. Pokud v takovém případě dodavatel realizuje dodávky za situace, kdy mu nesvědčí žádný právní titul k jejich uskutečňování, je dle názoru Rady nutná míra společenské škodlivosti jednání naplněna, leda by existovaly nějaké výjimečné zřetele hodné okolnosti. Ty však v daném případě dány nebyly, neboť nejen že nebyly splněny podmínky pro aplikaci institutu nepřikázaného jednání ve smyslu § 3006 a násl. občanského zákoníku, ale i proto, že účastník řízení nedodával do odběrných míst elektřinu na základě pokračování v realizaci dodávek po 1. prosinci 2015, ale aktivně požádal o změnu dodavatele v daných odběrných místech, a to 8. prosince 2015, resp. 4. prosince 2015 (popsáno na str. 31 a 35 napadeného rozhodnutí), i když si již v tento okamžik musel být vědom toho, že v systému operátora trhu je jako dodavatel vedena společnost Energie Pro s.r.o. Jeho

jednání tedy nebylo zjevně vedeno snahou zajistit dodávky elektřiny ohroženým spotřebitelům.

V. Závěr

Po přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky Rada jako nadřízený správní orgán vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí vychází z řádně zjištěného skutkového stavu, bylo vydáno v souladu s právními předpisy, konkrétně s energetickým zákonem a zákonem o ochraně spotřebitele, a rovněž splňuje požadavky kladené správním řádem na obsah správního rozhodnutí, neboť v něm byly v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu uvedeny důvody výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání a úvahy Energetického regulačního úřadu, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Jelikož nebyl dán žádný důvod pro zrušení či změnu napadeného rozhodnutí, Rada napadené rozhodnutí potvrzuje.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí není podle § 17b odst. 11 energetického zákona přípustný opravný prostředek.

Ing. Jan Pokorný, v. r.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

Amper Market a.s., prostřednictvím Doucha Šikola advokáti s.r.o.